

Arbetslivskommissionen för företagande och ledning, lägesbild 2022–2023

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild över kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande inom sitt område. Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För detta uppdrag har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppgifter om uppföljning, bedömning och respons, bland annat utbildningsförvaltningens statistik- och styrningstjänster och i den nationella informationsresursen KOSKI. Uppgifterna om utförda studieprestationer 2022 gjordes tillgängliga för kommissionerna våren 2023. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna har gjort i KOSKI-informationen efter denna tidpunkt visas inte i denna lägesbild. Detta gäller även statistiken över mängden utförda studieprestationer 2023 som tagits fram ur informationsresursen KOSKI i början av 2024. De granskade prestationsmängderna publiceras senare i utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen.fi. De uppgifter som har utnyttjats i lägesbilden har plockats direkt från informationsresursen KOSKI i den form som läroanstalterna har uppgett dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Till exempel på grund av tekniska orsaker har alla uppgifter som antecknats i läroanstalternas egna studiehanteringssystem inte överförts korrekt till KOSKI och då syns uppgifterna i statistiken som "inga uppgifter"/"har inte meddelats". De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten registrerat examens- eller examensdelsprestationer i den KOSKI-data från 2022 eller 2023 som tillställts kommissionen. Även kommissionernas besöksrapporter, begäran om rättelse och utlåtanden har använts som källmaterial.

Antal avlagda examina och examensdelar

	2022	2023	2022	2023
Avläggande av examina och examensdelar	hel examen	hel examen	examensdelar	examensdelar
Yrkesexamen i företagande	104	957	559	3245
Kompetensområdet för utveckling av företagsverksamhet	77	425		
Kompetensområdet för planering och inledande av företagsverksamhet	20	423		
Kompetensområdet för företagsrådgivning	6	98		
Inga uppgifter	1	14		
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	2373	2254	7253	6725
Kompetensområdet för ledarskap och företagsledning	2152	2138		
Kompetensområdet för intern revision	9	9		
Inga uppgifter	212	107		
Yrkesexamen för arbete som teamledare	2840	3063	8709	9425
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	432	446	1357	1440
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	45	73	138	227
OBS.! EXAMINA I ÖVERGÅNGSPERIODEN INGÅR INTE				
Totalt				

Utveckling av antalet examina och examensdelar

Hela examensprestationer	hel examen		förändrings-%
	2022	2023	
Yrkesexamen i företagande**	104	957	89 %
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	432	446	3 %
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	45	73	38 %

Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	2373	2254	-5 %
Yrkesexamen för arbete som teamledare	2840	3063	7 %

Examensdelsprestationer	examensdelar		förändrings-%
	2022	2023	
Yrkesexamen i företagande**	559	3245	83 %
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	1357	1440	6 %
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	138	227	39 %
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	7253	6725	-7 %
Yrkesexamen för arbete som teamledare	8709	9425	8 %

Målet med studierna att avlägga en eller flera examensdelar/målet att avlägga hela examen

Hel examen som mål (enligt examensdel)	2022	2023	förändrings-%
Yrkesexamen i företagande**	445	3056	85 %
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	1282	1378	7 %
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	138	224	38 %
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	7125	6675	-6 %
Yrkesexamen för arbete som teamledare	8646	9386	8 %

Examensdelar som mål (enligt examensdel)	2022	2023	förändrings-%
Yrkesexamen i företagande**	114	189	40 %
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	75	62	-17 %
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	1	3	67 %
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	128	50	-61 %
Yrkesexamen för arbete som teamledare	63	39	-38 %

Reflektioner

Den nya Yrkesexamen i företagande inleddes 1.1.2022 när Yrkesexamen för företagare och Specialyrkesexamen för företagsrådgivare slogs samman. Därför avlades endast 104 hela examina och 559 examensdelar 2022. Från 2022 till 2023 steg antalet med +89 procent, dvs. nära nivån från tidigare år. I examensdelarna var ökningen 83 procent. När målet för studierna var att avlägga hela examen följde siffrorna samma utveckling, dvs. 2023 steg antalet med 85 procent. När målet däremot var att avlägga examensdelar var ändringen mindre – endast 40 procent. Orsaken till denna ändring är inte känd i detta skede. Fler personer avlade specialyrkesexamen för företagsrådgivare än normalt under det sista prestationsåret, varefter hela examen förminskades till en examensdel. Därför avlades endast 6 examensdelar inom Kompetensområdet för företagsrådgivning 2022, men 2023 redan betydligt fler, 98 st. År 2023 färdigställdes ännu 34 Specialyrkesexamina för företagsrådgivare och 73 Yrkesexamina för företagare enligt de gamla grunderna.

I yrkesexamen för företagande testar nya företagare ofta sin affärsidé i examensdelen Planering och inledande av företagsverksamhet. Om affärsidén inte fungerar väljer de inte nödvändigtvis andra examensdelar. Studerande kan också ta en examensdel från en annan examen, till exempel från yrkesexamen i företagande till grundexamen i logistik. De populäraste examensdelarna 2022 var Uppgifter inom affärsverksamhet (183 st.) samt Planering och inledande av företagsverksamhet (183 st.). Av de valbara examensdelarna har Utveckling av produkter och tjänster (51 st.), Försäljning och marknadsföring (35 st.) samt Analys och utveckling av företagsverksamhet (35 st.) varit populära 2022. De övriga valbara examensdelarna hade färre än 10 prestationer var. De mest populära examensdelarna 2023 var Uppgifter inom affärsverksamhet 1 093 st., Planering och inledande av företagsverksamhet 544 st. och Analys och utveckling av företagsverksamhet 489 st. Dessutom slutfördes Försäljnings- och marknadsföring 372 gånger, Utveckling av produkter och tjänster 223 gånger och Planering och

genomförandet av ett projekt 179 gånger. Företagsrådgivningen, som förvandlats från specialyrkesexamen till examensdel, slutfördes 103 gånger.

Målet för dem som studerar Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning har i huvudsak varit att avlägga hela examen. Studerandena avlade 1 282 examensdelar 2022 och 1 378 examensdelar 2023. I de fall där målet för studierna var att avlägga en examensdel avlades 75 examensdelar 2022 och 62 examensdelar 2023. När enskilda examensdelar avlades 2022 var de populäraste examensdelarna Behärskande av verksamhetsmiljön inom fastighetsförvaltning (24 st.), Boenderådgivning (20 st.) och Utarbete en plan för utveckling av disponentarbete (17 st.). När endast en eller flera examensdelar avlades 2023 var de populäraste examensdelarna Boenderådgivning (20 st.), Tekniska tjänster inom fastighetsförvaltning (16 st.) och Utarbete en plan för utveckling av disponentarbete (15 st.). Antalet personer som avlägger Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning har ökat och målet är nästan alltid att avlägga hela examen. Gällande specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning har målet varit hela examen i 137 fall 2022 och i 224 fall 2023. För endast tre prestationer har målet varit att avlägga en examensdel 2023.

Antalet personer som avlägger Yrkesexamen för arbete som teamledare har ökat 2023. Målet för dem som studerade Yrkesexamen för arbete som teamledare 2022 och 2023 har i första hand varit att avlägga hela examen i 8 646 fall 2022 och i 9 386 fall 2023. Antalet studerande som hade målet att avlägga examensdelar var 63 år 2022 och 39 år 2023. År 2022 slutfördes 2 840 examina och år 2023 slutfördes 3 063 examina. År 2022 slutfördes 8 709 examensdelar och år 2023 slutfördes 9 425 examensdelar. År 2023 avlades examensdelen Arbete som teamledare, som är en obligatorisk del av examen, mest, 3 147 gånger, och av de valbara examensdelarna var de populäraste Personalarbete med 2 345 prestationer och Utvecklingsplan med 1 600 prestationer.

Hela examen i Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning avlades 2 373 gånger 2022 och 2 254 gånger 2023. År 2022 hade en klar majoritet som mål för studierna att avlägga hela examen, liksom också 2023. År 2022 avlades bland de enskilda valbara examensdelarna särskilt Ledning av utveckling av arbetsgemenskapen (47), Ledning av ett projekt (23) och Ledning av ekonomi (31). År 2023 avlades 2 254 hela examina och 6 725 examensdelar. I 50 av examensdelarna hade studeranden en eller flera examensdelar som mål. Bland de enskilda examensdelarna avlades 2023 särskilt Ledning av ekonomi (12), Ledning av strategiarbete (8), Ledning av produktions- eller serviceprocesser (7).

Anordnande av examina

Anordnartillstånd / Aktiva utbildningsanordnare

Examen	Anordnartillstånd 2022	Anordnartillstånd 2023	Aktiva anordnare 2022	Aktiva anordnare 2023
Yrkesexamen i företagande	57	57	31	47
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	21	24	18	19
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	15	19	7	7
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	49	49	48	47
Yrkesexamen för arbete som teamledare	59	59	57	59

Reflektioner

Förändringar i antalet tillstånd för anordnande av examen

Antalet anordnartillstånd för yrkes- och specialyrkesexamina inom fastighetsförvaltning har ökat något.

Anordnande av examina och fördelning av avläggandet av examina och examensdelar mellan utbildningsanordnare

År 2022 fanns det 31 aktiva anordnare för yrkesexamen i företagande, varav sju utbildningsanordnare hade tjugo eller fler examina eller examensdelar Sex utbildningsanordnare hade 10–20 examina eller examensdelar. 15 utbildningsanordnare hade 2–9 examina eller examensdelar. Tre utbildningsanordnare med en examen eller

examensdel. År 2022 ordnade en läroanstalt klart fler examina (ca 32 % av alla) jämfört med de andra utbildningsanordnarna. Antalet aktiva anordnare hade ökat 2023 jämfört med 2022.

Nu finns det 47 aktiva anordnare, vilket är bra. Antalet tillstånd har varit oförändrat, 57 st. Den största anordnaren har ordnat 249 examina, dvs. 26 procent av antalet examina. 16 anordnare hade 20 eller fler examina eller examensdelar. Eftersom antalet anordnare som hade 20 eller fler examina 2023 har ökat från sju till 16 anordnare, och den största anordnarens andel samtidigt har minskat något, innebär det att examina inte längre koncentreras lika mycket till en anordnare, vilket är mycket bra. Annars har situationen förblivit densamma. Sju utbildningsanordnare hade 10–20 examina eller examensdelar. 16 utbildningsanordnare hade 2–9 examina eller examensdelar. Två utbildningsanordnare hade en examen eller examensdel.

De tre största anordnarna genomförde 65 procent av alla examina och examensdelar 2022. År 2023 genomförde de tre största anordnarna 39 procent av examina och examensdelarna. Kommissionen anser att denna utveckling är mycket positiv, eftersom den regionala tillgängligheten har förbättrats i och med att utbildningsanordnarna är mer utspridda.

År 2022 syns avlagda yrkesexamina inom fastighetsförvaltning hos 18 utbildningsanordnare. År 2023 hade 19 utbildningsanordnare yrkesexamina inom fastighetsförvaltning. När man granskar avlagda yrkesexamina inom fastighetsförvaltning enligt utbildningsanordnare ser man att 2022 hade fyra utbildningsanordnare ett större antal avlagda examensprestationer än de andra (44–88 avlagda examina). År 2023 kan man urskilja två utbildningsanordnare med ett större antal personer som avlade examen (61–83). Studerande har avlagt specialyrkesexamina inom fastighetsförvaltning hos sju utbildningsanordnare 2022 och 2023. År 2022 hade en av anordnarna producerat nästan hälften av alla examina (21 stycken), 2023 gjordes examina särskilt hos två anordnare (63 av 73 examina). Arbetslivskommissionen fäste uppmärksamhet vid att examensprestationerna koncentreras till färre utbildningsanordnare med tanke på den regionala tillgängligheten.

År 2023 avlades yrkesexamen för arbete som teamledare vid 59 läroanstalter. Det finns betydande skillnader mellan antalet examinander hos olika utbildningsanordnare; den minsta anordnaren hade en prestation och den största hade fler än 230 prestationer. Sju anordnare hade färre än 10 prestationer, medan elva anordnare hade 100 eller fler prestationer.

Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning har avlagts hos 49 utbildningsanordnare 2022. Antalet avlagda examina varierar mycket mellan anordnarna. Som mest över 300 prestationer och hos de minsta aktörerna en prestation. Det finns nio stora anordnare med fler än hundra prestationer. År 2023 fanns det 47 aktiva examensarrangörer. Som mest 287 hela examina och som minst en hel examen. Sju stora anordnare genomförde fler än 100 examina. De betydande prestationsmängderna berättar om behovet av examen även i fortsättningen. Innehållet i till exempel Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning saknas också i många andra utbildningar och högskoleexamina, varvid examen fortfarande är aktuell. Ett bra ledarskap skapar också trivsel i arbetet, vilket i sin tur är nödvändigt med tanke på den framtida tillgången till kompetent personal.

Examensanordnandets geografiska och språkliga täckning

Det finns tillräcklig geografisk spridning i anordnandet av Yrkesexamen i företagande när man granskar alla examensarrangörer. En anordnare hade överlägset flest prestationer 2023. Antalet webbutbildningar har ökat och man vill ordna allt fler examina via distansutbildning. Arbetslivskommissionen är bekymrad över att anordnandet av examina i framtiden koncentreras allt mer till större aktörer. När undervisningen i allt högre grad flyttas till webben (hybrid) och eventuellt koncentreras till stora aktörer kommer ordnandet av geografiskt splittrad närundervisning att minska. Trenden möjliggör å ena sidan en bredare tillgänglighet, men minskar samtidigt möjligheterna till social interaktion och professionella nätverk mellan eleverna. I studeranderesponsen framkommer ett behov av och en önskan om närbild med såväl lärare som andra studerande. Även med tanke på elevernas kontakter med arbetslivet är undervisningens koncentration och övergång till webben en oroväckande utvecklingstrend.

År 2022 hade examensdelar i yrkesexamen i företagande avlagts på svenska. En hel examen och flera examensdelar hade avlagts på svenska 2023.

Utbudet av yrkes- och specialyrkesexamina inom fastighetsförvaltning och avläggandet av examina 2022–2023 följer geografiskt och kvantitativt antalet bostadsaktiebolag i Finland, arbetsplatser inom disponentbranschen och

språkfördelningen i Finland. De utbildningsanordnare som producerar flest examina inom fastighetsförvaltning verkar huvudsakligen i huvudstadsregionen, Uleåborg och Tammerfors.

I fråga om yrkesexamen för arbete som teamledare är utbildningsutbudet omfattande på riksnivå. År 2023 har examina huvudsakligen avlagts på finska, 97,62 procent (2 990 st.), medan 1,93 procent (59 st.) har avlagts på svenska och 0,46 procent (14 st.) på engelska. I fråga om Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning är utbildningsutbudet omfattande på riksnivå. Examensspråket har i första hand varit finska, och 30 examina har avlagts på svenska 2023. Nästan 99 procent av de avlagda delexamina hade finska som examensspråk, drygt 1 procent avlades på svenska.

Kvalitet på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

Fördelning av platserna för yrkesprov 2022 (%)

Examen	arbetsplats	läroanstalt	arbetsplats och läroanstalt	inga uppgifter
Yrkesexamen i företagande	59 %	26 %	2 %	13 %
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	92 %	-	-	8 %
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	99 %	-	-	1 %
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	75 %	-	4 %	21 %
Yrkesexamen för arbete som teamledare	88 %	-	2 %	10 %

Fördelning av platserna för yrkesprov 2023 (%)

Examen	arbetsplats	läroanstalt	arbetsplats och läroanstalt	inga uppgifter
Yrkesexamen i företagande	74 %	14 %	3 %	9 %
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	95 %	0,5 %	1,5 %	3 %
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	97 %	-	-	2 %
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	90 %	-	2 %	8 %
Yrkesexamen för arbete som teamledare	93 %	-	2 %	5 %

Förverkligande av tvåpartsbedömningen av yrkesinriktade examensdelar i bedömningen 2022 och 2023* (%)

Examen	lärare och representant för arbetslivet 2022	lärare och representant för arbetslivet 2023	inga uppgifter 2022	inga uppgifter 2023
Yrkesexamen i företagande	71 %	87 %	8 %	6 %
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	72 %	97 %	5 %	3 %
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	53 %	85 %	1 %	3 %
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	81 %	91 %	9 %	4 %
Yrkesexamen för arbete som teamledare	90 %	93 %	5 %	2 %

*i siffrorna ingår inte de gemensamma examensdelarna och deras delområden eller erkända examensdelar

Medeltal för studeranderesponsen* (avslutande enkät)

Examen	medeltal för	medeltal för	medeltal för alla frågegrupper 2022	medeltal för alla frågegrupper 2023

	yrkesprov 2022	yrkesprov 2023		
Yrkesexamen i företagande	4,4	4,6	4,5	4,3
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	4,7	4,8	4,2	4,3
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	4,9	4,7	4,5	4,3
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	4,8	4,8	4,2	4,3
Yrkesexamen för arbete som teamledare	4,8	4,8	4,3	4,3

* Bedömningsskala 1–5

Arbetsplatsenkät 2022–2023*

Examen	medeltal 2022	medeltal 2023
Yrkesexamen i företagande	-	4,1
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	4,1	4,1
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	4,4	4,2
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	4,1	4,1
Yrkesexamen för arbete som teamledare	4,2	4,2

* Bedömningsskala 1–5

Enkät för arbetsplatshandledare 2022–2023*

Examen	medeltal 2022	medeltal 2023
Yrkesexamen i företagande	4,7	4,4
Yrkesexamen inom fastighetsförvaltning	4,3	4,0
Specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning	4,3	4,3
Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning	4,2	4,3
Yrkesexamen för arbete som teamledare	4,3	4,2

* Bedömningsskala 1–5

Reflektioner

Miljöer för yrkesprov och deras lämplighet för påvisande av kunnande

I Yrkesexamen i företagande har yrkesproven i regel (74 %) avlagts på arbetsplatsen, vilket är ett klart bättre resultat än 2022, då 59 procent av yrkesproven genomfördes på arbetsplatsen. Yrkesprov på läroanstalterna har minskat till cirka hälften av tidigare, dvs. 26 procent av yrkesproven 2022 och 14 procent 2023. Kommissionen anser att denna utveckling är positiv. I alla yrkesprov i yrkes- och specialyrkesexamina inom fastighetsförvaltning som man har kännedom om har yrkesproven huvudsakligen genomförts på en arbetsplats. Den relativt lilla andelen Ingen information sedan tidigare granskningsår stöder kommissionens arbete med kvalitetsuppföljning. I fråga om examina för ledarskap och företagsledning samt arbete som teamledare genomförs yrkesproven huvudsakligen i arbetslivet. Examensprocessen har utvecklats och man har modigt tagit i bruk elektroniska system för att effektivisera verksamheten och öka interaktionen mellan arbetslivet och läroanstalten i realtid.

Förverkligande av tvåpartsbedömningen

I yrkesexamen i företagande har tvåpartsbedömningen förverkligats ganska bra (87 % 2023). Utvecklingen har varit positiv (år 2022 var andelen 71 %). Det är viktigt att tvåpartsbedömningen hålls på en hög nivå, eftersom det med tanke på nätverkande samt uppkomsten och kontinuiteten av företagsverksamhet vore bra om förutom lärarbedömaren även en annan person från arbetslivet, t.ex. en företagare, deltog i bedömningen. I examina inom fastighetsförvaltning genomförs tvåpartsbedömningen i huvudsak väl. I specialyrkesexamen inom fastighetsförvaltning genomfördes tvåpartsbedömningen i praktiken nästan alltid. Tvåpartsexamen har också förverkligats väl i Yrkesexamen för arbete som teamledare och Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning.

Motiveringar till ordnande av yrkesprov på läroanstalter

I fråga om Yrkesexamen i företagande avläggs största delen av yrkesproven på arbetsplatser, men en del av dem avläggs vid läroanstalten. I fråga om dessa prestationer kan det vara fråga om nya företagares yrkesprov som utförs med hjälp av dokument. Å andra sidan arbetar en del företagare hemifrån, varvid yrkesprovet registreras som läroanstaltsprov eller som Ingen uppgift. Dessutom har nya företagare inget FO-nummer, varvid detta främst registreras som yrkesprov vid läroanstalten. Kommissionen fäste uppmärksamhet vid frågan om hur läroanstalterna registrerar yrkesprovsplatserna för nya företagare, eftersom endast 74 procent hade antecknats som yrkesprov på arbetsplatser 2023.

I fråga om examina inom fastighetsförvaltning genomförs yrkesproven i praktiken alltid på arbetsplatsen. Detta framgår både av statistiken och av arbetslivskommissionens besök 2022 och 2023. Frågan diskuterades också vid ett samarbetsmöte som arbetslivskommissionen ordnade för utbildningsanordnare, i vilket företrädare för utbildningsanordnarna deltog från fastighetsförvaltningens examina. Enligt utbildningsanordnarna krävs det alltid praktiska arbetsuppgifter för att påvisa kompetens i fastighetsförvaltning, och de kan inte påvisas vid läroanstalten. Om all kompetens som krävs inte kan påvisas i den planerade yrkesprovsmiljön planerar man sätt att komplettera yrkesproven, till exempel utredningar, intervjuer och andra kompletterande uppgifter.

Utgångspunkten är att yrkesexamen i arbete som teamledare och specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning alltid avläggs på arbetsplatsen. Påvisande av yrkesskicklighet i enlighet med examensgrunderna förutsätter praktiska arbetsuppgifter inom arbete som teamledare eller ledarskap. Det faktum att det fortfarande finns brister i överföringen av information från läroanstaltens datasystem till Koski-datalagret förklarar statistikförvrängningen.

Generaliseringar om rättelseyrkanden

Inga rättelseyrkanden har inkommit till arbetslivskommissionen för behandling.

Situationen gällande planer för bedömning av kunnande

Planerna för bedömning av kunnande är tillräckligt bra på ett allmänt plan, men de kunde utarbetas mer läroanstaltsspecifikt med beaktande av verksamhetssätt, individualitet och prioriteringar. Planerna kunde således fungera som verktyg för läroanstalten och tjäna sitt syfte bättre. Ett utvecklingsobjekt som lyftes fram under besöket var att planen för bedömning av kunnande borde vara mer examensspecifik. Arbetslivskommissionens allmänna iakttagelse är att planen för bedömning av kunnande utarbetas examensspecifikt, och i bästa fall kan den fungera som ett vardagsverktyg i genomförandet av examensprocessen och i arbetet med att utveckla den.

Förverkligande av personlig tillämpning i praktiken

Den personliga tillämpningen ses delvis som fristående, eftersom den görs genast i början av studierna. Man kunde använda personlig tillämpning mer som ett verktyg som preciseras i takt med att studierna framskrider.

Utvecklingsobjekt i anordnarnas verksamhet enligt kommissionen

Vid besöket för examina inom fastighetsförvaltning lyftes integrationerna mellan systemen fram som ett utvecklingsobjekt. Till exempel i fråga om de instanser som fattat beslut om bedömningen hade en betydande del av resultaten registrerats under punkten Inga uppgifter, och utbildningsanordnarna förhöll sig positivt och lösningsinriktat till utvecklingsbehoven som gäller integreringen av datasystemen.

Enligt arbetslivskommissionens observationer genomförs yrkesprov huvudsakligen i arbetslivet. Examensprocessen har utvecklats och man har modigt tagit i bruk elektroniska system för att effektivisera verksamheten och öka interaktionen mellan arbetslivet och läroanstalten i realtid.

Under besöken observerades följande utvecklingsobjekt:

- Kamratstöd för studerande och stöd för kontinuerligt lärande efter utbildningen.
- Få bedömare och mentorer/arbetsplatshandledare och ordnande av utbildning för bedömare.
- Upprätthållande av samarbetet och möjligheter att bilda nätverk i arbetslivet.
- Att uppmuntra till utbildning och säkerställa kompetensen särskilt hos mikroföretagare.
- Att erbjuda mentorer även för andra än läroavtalsstuderande.
- Betydelsen av personlig tillämpning när den studerandes examen framskrider.
- Information och kommunikation till den studerande.
- Utveckling av undervisningen: brist på konkretion, internationalism, antalet närdagar, nätverkande.
- Uppdatering av planen för bedömning av kunnande så att den blir examensspecifik.
- Grupper som börjar non-stop och stöd för de studerande kräver mycket initiativförmåga och självstyrning, varvid arbetsplatshandledarens och/eller mentors stöd blir viktigare eftersom gruppstöd inte nödvändigtvis finns.

Gemensamma examensdelar och deras delområden

Arbetslivskommissionens examina har inga gemensamma examensdelar eller delområden i dem.

Examensgrundernas och examensstrukturens funktion

Reflektioner

Examensgrundernas överensstämmelse med arbetslivet och erfarenheter av examensgrundernas funktion

Under samarbetsevenemanget som ordnades för examensanordnarna samt under besöket fick man respons om att grunderna för yrkesexamen inom fastighetsförvaltning motsvarar behoven i arbetslivet väl. Av examensdelarna har intresset ökat för Utarbete en plan för utveckling av disponentarbete. Utvecklingsplanen är till nytta för arbetsgivaren i utvecklingen av företaget.

Grunderna för yrkesexamen i företagande trädde i kraft 1.1.2022, så man kommer att få information om hur arbetslivsorienterade examensgrunderna är längs vägen. En arbetslivsbedömare har upplevt examensgrundernas examensdel Uppgifter inom affärsverksamhet som utmanande. Att beakta företagsförvärv eller generationsväxlingar i examensgrunderna är bra ur arbetslivets och intressegruppernas perspektiv.

I Specialyrkesexamen i ledarskap och företagsledning koncentreras det låga antalet studerande och prestationer inom kompetensområdet för intern revision till en utbildningsanordnare. På ett allmänt plan ordnas examen väl. Utvecklingsobjekt uppstår i anslutning till introduktionen av arbetslivsbedömare, övervakningen och uppdateringen av PUK samt säkerställandet av kompetensen före yrkesprov.

Erfarenheter av examensgrundernas funktion

I anslutning till examina inom fastighetsförvaltning önskade man vid det riksomfattande samarbetsevenemanget och besöket att digitaliseringen av sektorn, energiekonomin och den föränderliga lagstiftningen skulle beaktas när examensgrunderna förnyas. Som exempel nämndes uppdateringen av lagen om bostadsaktiebolag och bostadsdatasystemet. Även preciseringen och förenhetligandet av terminologin i anslutning till fastighetsförvaltningsbranschen lyftes fram.

Examensstrukturen

För närvarande fungerar examensstrukturen väl.